

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale a suferit, de-a lungul timpului, mai multe modificări și completări, cele mai notabile fiind aduse prin Legea nr. 113/2015, în care au fost preluate recomandările formulate de către Grupul statelor împotriva corupției (GRECO) prin Raportul de evaluare a României privind transparența finanțării partidelor politice adoptat la cea de-a 49-a Reuniune plenară (Strasbourg, 2010) și care a condus, în principal, la creșterea semnificativă a transparenței în finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021 a fost aprobată Strategia națională anticorupție 2021-2025 și documentele aferente acesteia, fiind prevăzut și un obiectiv specific referitor la creșterea transparenței publicității politice și a integrității finanțării partidelor politice, precum și a integrității alegerilor și referendumurilor.

Strategia consemnează în cadrul secțiunii C.3. progresele înregistrate de Autoritatea Electorală Permanentă în vederea consolidării integrității finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, formării reprezentanților partidelor politice, menținerii dialogului permanent dintre instituție și reprezentanții formațiunilor politice sau mandatarii financiari ai acestora, informării electoratului, dezvoltării și utilizării programelor informatice pentru eliminarea votului multiplu și a votului exprimat fără drept, precum și consolidării statutului juridic și competențelor al experților electorali și al operatorilor de calculator.

Se mai precizează că sectorul dedicat creșterii integrității în finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale reprezintă unul dintre sectoarele prioritare în care au fost înregistrare progrese considerabile la nivelul tuturor măsurilor dedicate.

Datorită modificărilor legislative cu privire la modalitatea de înființare a partidelor politice, intervenite prin Legea nr. 114/2015 privind modificarea și completarea Legii partidelor politice nr. 14/2003, numărul partidelor politice înscrise la Tribunalul București a cunoscut o dinamică crescătoare, de la 84 partide politice în anul 2016 la peste 200 partide politice înregistrate în anul 2022. Drept urmare, Autoritatea Electorală Permanentă se află în imposibilitate de a efectua, anual, potrivit cadrului legal în vigoare, controale anuale la toate partidele politice, activitate ce presupune angrenarea unor resurse umane și financiare de care instituția nu dispune.

Evoluțiile recente referitoare la interesul public crescut față de activitatea partidelor politice relevă necesitatea reasezării limitelor contribuțiilor și cheltuielilor aferente campaniei electorale. În forma în vigoare, Legea nr. 334/2006 prevede contribuții electorale de 1 salariu minim brut pe țară pentru fiecare listă de candidați la consiliul comunei, 5 salarii minime brute pe economie sumă insuficientă pentru fiecare candidat la funcția de primar al comunei etc., sume care s-au dovedit a fi insuficiente pentru desfășurarea de activități specifice de campanie.

Mai menționăm că Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE (OSCE/ODIHR), prin Raportul final al Misiunii de observare a alegerilor pentru Președintele României desfășurate la 10 și 24 noiembrie 2019, a recomandat revizuirea sancțiunilor pentru încălcările în finanțarea campaniei electorale, în scopul de a le face eficiente, proporționale și disuasive.

Modificările introduse vizează finanțarea privată a partidelor politice, fiind stabilite limite maxime privind încasarea cotizațiilor în numerar. Sunt incluse prevederi suplimentare referitoare la împrumuturi și termenul maxim de restituire de cel mult 5 ani, precum și la bunurile care pot face obiectul contractelor de împrumut de folosință.

Se propune ca împrumuturile contractate de la persoane fizice să fie încheiate numai prin acte autentice notariale, sub sancțiunea nulității absolute, însoțite de documente de predare-primire.

În ceea ce privește reducerile de preț acordate partidelor politice, se propune ca acestea să fie înregistrate distinct în evidența contabilă, indiferent de procentul de reducere acordat.

Prin instituirea unui nou termen de publicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, a raportărilor obligatorii de către partidele politice, respectiv data de 31 mai a fiecărui an, se urmărește creșterea numărului de partide politice care fac publice informațiile referitoare la veniturile și cheltuielile realizate.

În ceea ce privește finanțare publică a partidelor politice, modificările aduse introduc la nivelul legislației primare algoritmul pe baza căruia se alocă și se distribuie fiecărui partid politic subvenția de la bugetul de stat. De asemenea, sunt propuse modificări cu privire la destinațiile veniturilor care provin din subvenții de la bugetul de stat, precum și ale limitelor cheltuielilor efectuate din acestea. Plafoanele maximale propuse pentru fiecare categorie de cheltuieli finanțată din subvențiile de la bugetul de stat au fost introduse astfel încât să prevină utilizarea discreționară a acestor fonduri.

Pentru a promova pluralismul politic, finanțarea publică ar trebui extinsă și dincolo de partidele mari reprezentate în Parlament, pentru a include și alte partide care prezintă candidați la alegeri și beneficiază de sprijinul electoratului. Acest lucru este deosebit de important în cazul partidelor noi, cărora ar trebui să li se ofere posibilitatea de a participa la competiția electorală pe baza egalității de șanse.

Ca urmare a modificării Legii partidelor politice nr. 14/2003, în ultimii ani au fost înființate o serie de partide politice la nivel local, care au participat la alegerile locale din anul 2020, unele dintre acestea obținând mandate.

Având în vedere aceste considerente, se propune ca 25 de procente din bugetul anual acordat partidelor politice să fie împărțite partidelor politice proporțional cu numărul de voturi valabil exprimate, primite la alegerile locale pentru alegerea consilierilor județeni și a consilierilor locali și generali din cadrul municipiului București, dacă au obținut cel puțin 25 de mandate de consilier județean și de consilier general.

Pentru încurajarea participării unui număr mai mare de formațiuni politice la procesul electoral, în cazul alegerilor locale se propune ca, în cazul în care partidul politic, alianța politică, organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la aceste alegeri și care nu a obținut minimum 3% din voturile valabil exprimate prevăzute la la nivel național și nici minimum 3% din voturile valabil exprimate la nivelul circumscripției electorale județene, să fie rambursate numai sumele aferente cheltuielilor efectuate la nivelul circumscripției electorale comunale, orașenești, municipale, județene, de sector sau a municipiului București, după caz, în situația în care partidul politic, alianța politică, alianța electorală sau organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale a obținut minimum 3% din voturile valabil exprimate în respectiva circumscripție electorală.

De asemenea, în aplicarea măsurilor stabilite prin Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități "O Românie echitabilă" 2022-2027, sumele aferente cheltuielilor electorale prevăzute la art. 38 alin. (2) lit. i) și j) din proiect se rambursează, la toate tipurile de alegeri, și competitorilor electorali care nu au obținut minimum 3% din voturile valabil exprimate prevăzut de lege, pe baza documentelor justificative furnizate de mandatarul financiar în cel mult 30 de zile de la data alegerilor.

Se propune ca Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale să fie aprobate prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente, acestea urmând a reglementa, în mod obligatoriu: modalitățile și formatul de înregistrare, evidență și publicitate a donațiilor, cotizațiilor, împrumuturilor și veniturilor proprii, precum și a cheltuielilor partidelor politice; modalitățile și formatul de înregistrare, evidență și publicitate a veniturilor și cheltuielilor în campania electorală; raportarea cheltuielilor de publicitate politică; procedura și metodologia controlului; metodologia de rambursare a sumelor cheltuite pentru campania electorală.

Mai arătăm că Autoritatea Electorală Permanentă a depus cerere de finanțare pentru proiectul intitulat „DIGI-EMB - Digitalizare pentru creșterea nivelului transparenței eticii și integrității activităților de management electoral și finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale”, în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, cererea aflându-se în prezent în faza de evaluare tehnică și financiară.

Informarea societății civile cu privire la elaborarea prezentului act normativ - Proiectul de lege a fost publicat pe site-ul Autorității Electorale Permanente la data 26.10.2022, concomitent cu emiterea unui comunicat de presă. În data de 08.11.2022 a avut loc o dezbatere publică pe marginea proiectului de lege, la care au participat, printre alții, reprezentanți ai partidelor politice, organizațiilor neguvernamentale și ai mass media.

INIȚIATOR :

SIMONIS ALFRED - ROBERT

ȘTEFAN RADU - OARCA

TABEL CU SEMNATĂRĂ PROPUȘI LEGISLATIVĂ PENTRU
MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 334/2006 PRIVIND
FINANȚAREA ACTIVITĂȚII PARTIDELOR POLITICE ȘI A
CAMPAINIILOR ELECTORALE

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
1.	SIMONIS ANDREI ROBERT	PSD	
2.	Intolero Natalia Elena	PSD	
3.	Fifor Mihai Viorel	PSD	
4.	Lungu Roula	PSD	
5.	Neaga Dorian	PSD	
6.	Musoiu Stefan	PSD	
7.	Sandru Veronica	PSD	
8.	PADEA IULIAN	PSD	
9.	Tachianu Marian	PSD	
10.	PREDESCU ANA LOREDANA	PSD	
11.	SEABAN CARMAN	PSD	
12.	CHEHOIU ADRIAN-IOHUT	PSD	
13.	MACOVEI SILVIU-HIEU	PSD	
14.	Ortașelua Monica	PSD	
15.	SOLDAN GHEORGHE	PSD	
16.	SEZNARU CUCUT	PSD	
17.	DUMAXA COSTEL	PSD	
18.	MARIN LAURENTIU	PSD	
19.	CĂTAUTA ANA-MARIA	PSD	
20.	WEBER MIHAIL	PSD	

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
21.	Măgălaș Aurel	PSD	
22.	Teodorescu Constantin	PSA	
23.	Mane Ioan	PSD	
24.	Căpâlnă Ștefan	PSD	
25.	Răzaliu Miron	PSD	
26.	Hăbea Alexandra	PSA	
27.	Mihăilescu Remus	PSA	
28.	Bîrnică Constantin	PSD	
29.	TEODOROVIC MARYA	PSD	
30.	Pîrîișanu Florin	PSD	
31.	FURCĂ MIRELA	PSA	
32.	Aldă Adrian	PSD	
33.	XITĂ XI'CU	PSD	
34.	ȘUCIU I. DANIEL	PSD	
35.	SAMIAN MARIUS	PSA	
36.	Bălașoiu Aurel	PSD	
37.	LUNGHI DAN LUCIAN	PSA	
38.	Neacsu Eugen	PSD	
39.	POPIOR GYURGI	PSD	
40.	PREȘCĂ ALEXANDRA	PSA	
41.	Munteanu Remus	PSA	
42.	Popescu Rodica	PSD	
43.	POPA OVIDIU	PSA	
44.	IUHA BOGDAN	PSD	
45.	POVICA FLORENTIN	PSA	

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
46.	Manda Claudiu	PSD	
47.	DEEA GABRIEL	PSD	
48.	TRIF BOGDAN	PSD	
49.	NASSAR RODICA	PSD	
50.	AMRICEIU GABRIEL	PSD	
51.	Golesu Nicoleta	PSD	
52.	CHIRILĂ VIRGIL - ALIN	PSD	
53.	TOTOIANU HONIA	PSD	
54.	OTONA IULIE	PSD	
55.	DIȘTEIU DADU	PSD	
56.	ILISANU CLAUDIU	PSD	
57.	TOADER BOGDAN	PSD	
58.	GEORGESCU NICOLAE	PSD	
59.	Mircea Florin	PSD	
60.			/
61.			
62.			
63.			
64.			
65.			
66.			
67.			
68.			
69.			
70.			